

Kaitapetoyökkönen

Cosmia affinis

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantuneet (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Kaitapetoyökkönen on pienehkö yöperhonen, jonka siipiväli on 27–32 mm. Kapeissa punaruskeissa etusiivissä on valkeat poikkiviirut, jotka vaalenevat ja siiroutuvat siipien ulkoreunaan päin. Takasiivet ovat mustanruskeat ja niiden siipiripset ovat keltaiset. Kaitapetoyökkösen voi sekoittaa *Cosmia* -suvun muihin lajeihin, mutta kaitapetoyökkönen on suvun lajeista pienin.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kaitapetoyökkönen elää valoisissa jalopuulehdoissa ja kulttuuriympäristöissä, kuten puistoissa ja pihamailla. Laji lentää öisin heinä-elokuussa. Kaitapetoyökkösen toukka elää ensisijaisesti jalavalla (*Ulmus*) syöden jalavan lehtiä, joskus myös tammella (*Quercus*). Lajia on tavattu etelärannikon saaristossa sekä harvinaisena Etelä-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Kaitapetoyökkösen esiintymisalue on suppea ja lajille sopivia elinympäristöjä on vähän. Rakentaminen ja kaitapetoyökköselle tarpeellisten jalavien väheneminen uhkaavat lajia.

Hoitosuosituks

Kaitapetoyökkösen elinympäristöissä tulisi säästää jalavat, myös niiden taimet perhosen tarvitseman jalavajatkumon turvaamiseksi. Myös tammien säästäminen voi hyödyttää kaitapetoyökköstä. Puistoalueilla vanhoja jalavia ja tammia tulisi hoitaa kaatamisen sijaan leikkaamalla ja oksistoa keventämällä. Kaitapetoyökkösen elinympäristöissä hoitotoimeksi voidaan monesti suositella alikasvoskuusten rai-vausta. Myös suuria kuusia voidaan poistaa välttämällä kuitenkin vahingoittamasta nuoria jalavia. Osa kaitapetoyökkösen elinympäristöistä (luontaisesti syntyneet jalopuumetsiköt) ovat luonnonsuojelulain (1096/1996) perusteella suojeltuja luontotyyppisiä, joiden ominaispiirteiden säilyttämiseen, va-paaehtoiseen suojeluun ja luonnonhoitotoimiin on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Junninen, K. ja Similä, M. 2011. Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. Metsähallitus B 157. Helsinki. 191 s.
- Metsälaki 1093/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>. Viitattu 11.11.2022.
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>. Viitattu 11.11.2022.
- Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.
- Suomen Lajitietokeskus, kaitapetoyökkönen. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.62639>. Viitattu 11.11.2022.

Kuva: Markku Ruuskanen, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)